

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sermones de Sa[n]ctis Hyemales, Estiuales, De
festiuitatibus Jesu christi, Beate virginis et alior[um]
Sanctor[um] ... Venera[n]di patris, fratris Nicolai deniise
Ordinis Minor[um] de obseruantia ...**

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

S[e]c[und]a est [con]sideratio victoriose [con]su[m]mationis

urn:nbn:de:hbz:466:1-30625

Ber. De sctō Laurētio

Quia si uerudo nunq̄ p̄dicat iuri natu/ rali uel diuino. et p̄ pecuniā intelligit om̄e illud cui⁹ precii⁹ p̄t pecuniā eximari: ut dicit p̄b. iij. et b̄c. Accipe aut̄ aliqd̄ ad sustentationē eoz̄ q̄ sacra ministrat̄ p̄m̄ or̄ dinādoez̄ ecclie z̄ p̄suetudines approba/ tas: nō est simonia neq̄ pecūm̄: q̄ nō accipi tur tanq̄ mercedis precii⁹: s̄ tanq̄ neces/ sitatis stipendiū. **Uñ** sup̄ illud. j. **Lm̄. v.** Qui b̄n̄ plunt p̄b̄yteri zc. dr̄ **Glo. Auḡ.** Accipiat sustentatioz̄ nēcitat̄ a p̄p̄o: mer cede dispensatiois a dño.

Tertia est dispensatio tē/ poralis distributionis. Narrat **Siccard⁹** in chronica sua: q̄ **Philipp⁹** impatore et **chiziano** p̄ditioe p̄ decū in supbia elatus interfecto: **philipp⁹** iunior p̄fati **philippi** fi lius uehemēter timēs: totū thesaur⁹ p̄ris et suū p̄mendauit b̄ro **sisto**: ut si ip̄m a de cio interfici p̄tingeret: thesaur⁹ ip̄m ecclie s̄is z̄ paup̄ib⁹ erogaret. **B̄tus** aut̄ **sistus** hos thesauros p̄mendauit b̄ro **laurētio**: q̄s b̄tus **laurētī** ecclie s̄is z̄ paup̄ib⁹ fidelit̄ dispensauit. **Hiero.** Gloria epi est paupes rū opib⁹. puidere. ignominia sacerdotis ē p̄p̄is studere diuitijs. **Uñ** de b̄ro **laurē tio** specialit̄ cārat ecclia illō **p̄s.** **Disper** sit dedit paup̄ib⁹ iusticia ei⁹ manet in se/ culū seclī. **Disper** sit inq̄ et nō auare retri/ nuit. **Amb. xij. q. ij. c. Aug.** Quid ē op⁹ cu stodire qd̄ nihil adiuuat. **Hec** ille. **Auruz** p̄fecto z̄ argētū custo ditū in thesauro pl⁹ nocet q̄ p̄desse possit. **Jō Jaco. v.** Agite nūc diuites plorate v̄lulātes i miserijs ve stris: adueniēt vobis: diuitie v̄re putrefacte sunt: z̄ vestimēta v̄ra a tineis come/ sta sunt. aur⁹ z̄ argētū vestrū eruginauit et erugo eoz̄ in testimoniū vestrū erit. et manducabit carnes vestrās sicut ignis: thesaurizastis vobis iras in dieb⁹ nouiss̄i simis. **Hec** sibi. **Glo.** **Nescis** miser cū the/ sauro thesaur⁹ iracūdie dei tibi parit̄ cu mulari. **B̄tus** itaq̄ **laurenti⁹** nō custodi/ uit sed disper sit: z̄ dedit: nō vendidit. de/ dit etiā libere sine spe lucrī t̄p̄alis aut ob/ sequij. dedit inq̄: nō dandū post se reliq̄t. dedit inq̄ nō diuitib⁹ aut amicis carnali/ bus: sed paup̄ib⁹. **Leo papa.** **Habētibus** dare nihil aliud est q̄ p̄dere. **Hic** in mo ral. **Iniuriā** facit hostis sitiētib⁹ stillā p̄

ciens in mare. **Uñ Lu. xij.** **Cū** factis p̄cā diū aut cenā noli vocare amicos tuos neq̄ vicinos neq̄ fratres tuos neq̄ vicinos ne forte z̄ ip̄i reuoluerit te: et fiat tibi retri/ butio. **Sed** cū factis p̄uiniū voca paupes: debiles: cecos z̄ claudos z̄ b̄tus eris: quia nō habēt vñ retribuāt tibi. retribuēt em̄ ti bi in retributioe iustoz̄. **Hec** sibi. **B̄tus** **laurētius** hoc attendēs dedit paup̄ib⁹: et ido iusticia eius manet in laudib⁹ dei et hominū in seclm̄ seculi. **In** illa t̄p̄ali the/ sauroz̄ dispensatioe ostense sunt in b̄ro **lau rentio** tres p̄dictiones p̄tuose multū lau dables. **Prima** est affectuosa paup̄ar tis obseruātia. **Nihil** em̄ oīno sibi retine re voluit: sed p̄ amore ch̄i paup̄is: paup̄i tatē amplecti voluit. **Hiero.** **Audū** eb̄m nudus seq̄re. **Secūda** est amorosa ch̄ari/ tatis beniuolētia quā habuit ad paupes. **j. Loy. xij.** **Charitas** nō q̄rit que sua sūt. **Lok. ij.** **Sup** oia charitate habere qd̄ est vincū p̄fectionis. **Tertia** est virtuosā firmitatis p̄stantia p̄ quā abiecit h̄manū timorē. **Hec** em̄ p̄pter timorē crudelit̄m̄ **Decij** thesauros sibi p̄missos distribuere omisit. **Ecc̄i. xlvij.** **In** dieb⁹ s̄is nō p̄rit mūt p̄ncipem. **Cū** aut̄ **Decius** em̄ p̄fecto **Valeriano** tradidisset: ut de thesaur⁹ in/ q̄reret: **laurētius** triduanas inducias p̄e/ t̄it. **In** q̄ triduo collegit paupes quibus thesauros dispensauerat z̄ eos in palatio **salustiano** corā **decio** p̄fetauit d. **Ecce** isti sunt thesauri qui nunq̄ minuit: sed cre/ scūt. hoz̄ em̄ man⁹ thesauros in celū uel portauerūt. **Horate** q̄ q̄ qui paup̄ib⁹ tem poralia distribuūt: thesauros in celo sibi faciūt. **Lu. xvij.** **Da** paup̄ibus et habeb⁹ thesaur⁹ in celo. **Hm̄o** aut̄ thesaurus nec furto nec rapina amitti: neq̄ erugine aut tinea p̄sumi potest. **Barth. vj.** **Thesauri** rizate vobis thesauros in celo vbi nec eru go nec tinea demolit: z̄ vbi fures nō effo/ diunt neq̄ furant zc. **Parz** igit̄ quō b̄tus **laurētius** dño ministrat̄ p̄ triplicē grati/ osā dispensationē sibi creditā: p̄pter quā ministratioe nūc honorificat̄ a deo tuera p̄missum saluatoris di. **Si** q̄s mibi ministrauerit honorificabit zc.

Secūda est p̄sideratio victoriose cō summatiois: quā vtriq̄ victoria obtinuit virtute fidei. **j. Jo. vi.** **Quis**

victoria q̄ vicit mundū fides n̄ra. *Strab*
bilis aut̄ atq; laudabilis multū fuit beati
laurentij victoria p̄pter tria.

Primo p̄pter feruorē cordial̄ voluntat̄.
Secūdo p̄pter rigore penalis acerbitat̄.
Tertio p̄pter vigore spūalis hilaritat̄.

Primo p̄pter feruorē cor
dial̄ voluntatis qua desiderauit p̄ ch̄o
pati. Lū em̄ decius br̄m sicutū in carcere
iussit mitti donec p̄ illata tormēta z̄ ch̄i
stū negaret z̄ thesauros p̄deret: br̄s lau
rentius ip̄m sequēs clamabat: Duo p̄gre
deris sine filio pater: q̄ sacerdos sancte si
ne ministro p̄eras: Tu nunq̄ sine mini
stro sacrificiu offerre p̄sueueras: Quid in
me displicuit paternitati tue: *Expire cer*
te vtz̄ idoneū minist̄r elegeris cui comi
liti d̄nice sanguinis dispelationē. Videt̄
te feruorē iuuenilis animi: iuuenilis inq̄
erat: sed morib; antiqui. Videte q̄para
tissimū haberet desiderū vt p̄ martyriū
deo p̄secraret. O miranda fidei firmitas.
O charitatis flagratissim; ardor in iuue
ne quis sic anio angius erat de martyrij di
lacione. P̄m. j. Desiderū habēs dissolui
et esse cū ch̄o. Tūc autē beat; Sicut; dul
ci quadā allocutione dixit ei: Non ego te
desero fili: sed maiorā tibi debent; p̄ ch̄i fi
de certamina. Nos quasi senes leuioz; pu
gne cursum recipim;. Te autē q̄ si iuuenē
manet gloriozior de tyranno triumphus.
Vtz̄ eū magis ac magis p̄ fidei agone
animaret; p̄betico euz spiritū de suo mar
tyrio p̄muniuit dicēs: Post triduū me se
queris sacerdotē leuita. Poterat vtz̄q; be
atus laurentius dicere eū Paulo illi; Act.
xxj. Ego mori paratus sum pro nomine
domini Jesu.

Secūdo p̄pter rigorem
penalis acerbitatis. *Sapie. x. Certamen*
forte dedit illi vt viceret. Nam p̄mo scoz
plombus atrociter celus est debinc fusti
bus. Secundo ardentes lamine ad latera
apponunt. Et tunc dixit laurentius: Do
mine iesu ch̄iste deus de deo miserere mi
hi seruo tuo qui accusatus te non negauit:
interrogatus te dominū p̄fessus sum. Et
dixit ei decius. Scio quia p̄ partem magi

cam tormēta deludis. Tertio iussit eū plu
batis diuissime cedi. Quarto iussit eum
itēz scorpisib; cedi. Demū sup̄ cratē fer
ream tanq; sup̄ lectū extendi z̄ in eo crude
lissime p̄remari. De hac tormentoz; ag
grauatione d̄r Aug;. Laceratos artēs z̄
m̄lta verbez sectione cōcisos subiecto p̄ci
pit igne torqueri vt p̄ cratē ferreas q̄ iam
de feruore cōtinuo vint; in se haberet vien
di p̄ueroz; alterna mutatiōe membrorū
fieret cruciatus vehemētor; z̄ pena pdu
ctior. *Hec Aug. Sic ergo fuit crudeliter*
sup̄ crates extensus z̄ euz furcis ferreis cō
pressus prunis suppositis. ij. Tim. iij. Bo
num certamen certauit. Ps. Probasti cor
meū z̄ visitasti nocte: quia hoc nocte factū
est: igne me examinasti z̄ nō est inuēta in
me iniquitas.

Tertio p̄pter vigorem
spiritualis hilaritatis. *ij. Coz. ix. Hilarē*
datozem diligit deus. In p̄dicis vtz̄q;
tormentoz; atrocitatib; hilarē semper
vultum ostendit. Unde cum Decius eū
sacrificare iuberet vt tormenta euaderet:
Respōdit: Infelix; has epulas ego semp
optaui. Nunq; ei itēz diceret Dea; Aut
viz; sacrificabis: aut noc̄ ista in te cū sup
pūctis expendetur. Dixit Laurentius:
Dea noc̄ obscurum nō habet sed omnia
in luce clarescunt. Nunq; sup̄ cratem cru
deliter yreretur et assaretur z̄ miraretur
homines q̄ sic eum viuū iussisset Decius
assari: dixit Galeriano prefecto: Carbo
nes tui mihi refrigeriū: tibi autē eternum
supplicium prestant: quia ipse domus no
uit q̄ accusatus non negaui eum: interro
gatus ch̄istū confessus sum: assatus gra
tias ago. Romano. v. Gloriamur in tri
bulationib;. Dixit quoq; beatus Lauren
tius hilarē vultū. Ad Decium: Ecce miser
assasti vnam partē: gira aliam et mandu
ca. Videte mirabilem constantiā z̄ hila
ritatem eius in tormentis. Unde manū
feste patz; sua perfectissima charitas. Euz
autēz; sic acriter cremaret; gratias agens
dixit: Gratias ago tibi d̄ne q̄a sanus tu
as ingredi merui. Et sic emisit sp̄m. Nota;
te qm̄ sanus ch̄i vocat acerria tormen
ta: q̄ ē vt h̄ Lu. vi. P̄poz; xp̄z; p̄z; ita i

De sancto Laurentio

trare in gloriam suam. Si itaque sanctorum christi sunt
formata quod facturi sunt miserum quod nihil aliud
quod ad letitiam et delectationem temporalem acci-
peat gratiam. Videre quod leuissimum et modicam
penam temporalem timeatis: quod temporali iactura sic in-
moderate premiscitis: Videte inquit et pre-
derate quoniam beatus laurentius nullam penam acer-
bitate extimuit: immo et de illatis flagitijs
et iniurijs atrocissimis quod plurimum letaba-
tur. Unde ut dicit Augustinus. Acerbitas pene
fecit eum glorificatione sublimem: opinione et fa-
ma celebrare: deuotione laudabilem: et imitatio-
ne insignem. Hec ille. Imitabilis utique no-
bis proponit ut exemplar et speculum speciale cha-
ritatis et patientie. Unde ut dicit Augustinus. Ad-
eruditur deus populum in patientia nullo: uti-
lior est forma quam martyrii. Et dicitis itaque
per quod victoriosa fuerit gloriosi laurentij. In-
matio in qua ministrante. Non seipsum per fide-
morti exponendo. ut sic itaque verus minister
secreti domini dicitur Jo. xv. Qui mihi mi-
nistrat me sequitur. Propter quod nunc honorifica-
tur in celis. Iuxta promissum domini dicit. Si quis
mihi ministrauerit honori. etc.

Tertia est consideratio glorie honorifica-
tionis. Quoniam ei digne domino ministrant: et
honorificauit eum pater quod in celo est. Et
hinc proprie triplicem honorificationem.

Prima est honorificatio declarantis
evidentie.

Secunda est honorificatio celebrantis ecclesie.

Tertia est honorificatio beneficantis glorie.

Prima est honorificatio
declarantis evidentie: quod vix evidentem de-
clarat deus scitatem suam et acceptationem
sui mysterij multipliciter. Et proprie tribus
modis. Primo ipsum in tormentis: sensu-
biliter visitando. Ps. Non dereliquisti quen-
tes te domine. Cum enim plumbatis cederet ipsi
oranti ac dicenti. Domine iesu accipe spiritum meum:
audiente etiam ipso decio: vox de celo in-
nuisit dicit. Adhuc multa tibi debent certami-
na. Tunc decaus furore repletus dicit. Viri
romani audistis demones hunc sacrilegum
solantes. Insuper eum tunc per sedayice scorum
pionibus cedis: subridens autem laurentius gratias
egit et perstantibus exorauit. Et eadem hora
miles noie romanus credidit et beatus lauren-
tius dicit. Video autem te iuuenem pulcherrimum
stare et membra tua cum linteo extergere. Et

hic romanus a laurentio baptizatus: in illa
decem fustibus cesus tandem decollatus christi
martyr effectus est. Per itaque quod sensibiliter
visitatus est beatus laurentius in tormentis: per au-
ditam vocem et per angelum in humana specie visi-
biliter apparere. Ps. Non derelinquit seruos
suos. **S**ecundo moribidos multipliciter cu-
rando. Nam per impositionem manuum ab ingenti do-
lore capitis liberauit quendam viduam ad-
cuius domus venerat ut christianus in illa do-
mo absconditus pedes lauaret: et elemosinam
daret. **S**icut etiam cecis visum reddidit.
Dicit etiam Sicut. turon. quod videri quod sacerdos
ecclesiam quondam sancti laurentij repararet: trabs
quodam nuntius breuis esset: rogauit dominum lau-
rentium ut quod paupes fouerat sue inopie sub-
ueniret: que trabs subito sic excreuit ut
per non modica abundaret quam preter faceret
dos minutatim incidit: et multas inde infir-
mitates sanabat et maxime dolores ven-
trium. **T**ertio deuotos suos spiritualiter ad-
iuuando. Legit in vita herici imperatoris quod
cum ipse et kune gaudis vxor eius virginis in-
simul permaneret: diabolo instigante de quodam
militis vxore suspecta hinc: super cadere vo-
meres. xv. pedum nudis pedibus sedere et
fecit: quod accedens dicit. Sic me ab hericoz ab-
oibus intracta nouisti ita adiuua me christe:
herice? pro peccata dicitur: et in manilla per-
cussit. Cui vox dixit. Virgo maria te vir-
ginem liberabit. **T**ota igitur cadente massam
ille sa percurrit. Cum igitur cesar obisset multum
do maria demonu autem cella cuiusdam eret-
mite transibat: quod apra fenestra interrogauit
ultimum quoniam essent. Et ille ait. Regio de-
monu sumus: quod ad mortem cesaris spera-
mus: si forte aliquid propium in eo reperire pos-
sim? **A**diurat autem ut ad se redeat. redies
dicit. **N**ihil profectum? quod dum falsa vxor su-
spicio et alia mala ac etiam bona fuissent in-
statera posita: aduult ille laurentius? olla au-
tem imens ponderis attulit et dum supalle vi-
debatur: illa iactata per alia statera plu-
rimum ponderauit. **T**unc ego iratus vna aure
olle propium. **O**lla calicem vocabat que dicitur
cesar ecclesie sancti laurentij in eius honore de-
derat cuius pro magnitudine domine duc aurem in-
erat. **R**eptumque est imperatore tunc obisse et
vna aure calicis fracta esse.

Secunda est honorificatio cele